

جعبه سیاه بودجه ۱۴۰۳ استان ها

اصلاح قانون چگونه بودجه های استانی را به جعبه سیاهی تبدیل کرده است که خیلی دیر باز می شود و چندان قابل تغییر نیست ؟

مسعود حمیدی/حدود یک دهه پیش بود که برای اولین بار، لایح بودجه با پیوست های آن انتشار عمومی پیدا کرد، این انتشار مزیت چشمگیر داشت و آن این که بودجه های سازمان ها و نهادهای به علاوه بودجه طرح ها و پروژه هازیر ذر بین نمایندگان افکار عمومی یعنی رسانه ها قرار می گرفت و خروجی آن حداقل نزدیک شدن به عدالت بودجه است. به طور مثال مشخص بود بودجه زیارت چه میزان است و بودجه حاشیه شهر هم مشخص بود. در طول همین یک دهه روزنامه خراسان به نمایندگی از افکار عمومی مردم استان، لایوح پیوست های بودجه ای را در فصل بودجه که آن ماه شروع می شد، بررسی و تحلیل می کرد تا جایگاه و سهم استان از کیک بودجه را ارزیابی کند. هدف اصلی این ارزیابی ها طر ح مطالبه عمومی مردم بوده و هست. برای روشن تر شدن این مسئله چند موضوع را طر ح می کنیم. پیشتر آن توسعه هر استانی، وجود زیر ساخت های اساسی مانند خطوط ریلی و جاده ای یاسد زیر ساخت های آبی و امثال آن است. پیوست های لایحه بودجه ۱۴۰۲ بر خلاف سال های گذشته منتشر نشده و کسی نمی داند دولت چگونه می خواهد اعتبارات عمرانی استان ها را تقسیم کند، پیوست هایی که بعد از تصویب کلیات عملاً غیر قابل تغییر خواهند بود یعنی بودجه امسال مانند هندوانه سر بسته و جعبه سیاه است که بعد از تصویب رویت و غیر قابل تغییر است.

وضعیت استان از نظر زیر ساختی و نیاز آن به منابع بودجه

در طول این سال ها به رغم این که استان خراسان رضوی به لطف وجود بارگاه ملکوتی علی بن موسی الرضا (ع) پذیرای سالانه بیش از ۴۰ میلیون زائر بوده و هست، اما متناسب با این ظرفیت زیر ساخت های مواسلاتی این استان توسعه و ارتقایافتد انکرده و هر ساله این زیر ساخت ها مستهلک تر شده اند طوری که این استان به لحاظ زیر ساخت جاده ای به خصوص به لحاظ بر خور داری از آزاد راه و بزر گراه جزو ۵ استان فقیر کشور است و دولتمردان نیز در طول چند دهه اخیر هم به آن اذعان داشته و هم چندین پروژه برای جبران این عقب ماندگی کید زده اند؛ مانند آزاد راه حرم تا حرم که سهم استان از این پروژه ۱۲ ساله تا امروز صفر بود و این پروژه که به نام امام رضا (ع) کلید خورد، همیشه مورد کم مهری بوده قرار گرفته بود.

پروژه بعدی از آزاد مشهد چنانرا است که وضعیت آن بهتر از آزاد راه حرم تا حرم نیست، تکمیل باند دوم جاده مرگ و چندین پروژه دیگر که پرداختن به آن ها خارج از حوصله این نوشتار است.

امروز که در حال قلم بر سبای این نوشتار هستیم، آژیز بحران آما مشهد به صدرا آمده و همه مسئولان ومیدران استان کاسه چه کنم به دست گرفته اند که تابستان پیش رورا چه باید کرد آب شرب ۶ میلیون جمعیت سیال منشهد الرضا (ع) را از کج تا مین کنند؟ اگر چه توسعه و ایجاد نیاز های جدید برای آب مشهد در طول ۶۰ سال گذشته عامل اصلی این بحران است، اما نباید کم کاری دولت ها را در این زمینه نادیده گرفت، زمانی که می شد با اعتبارات اندکی سیکل جایگزینی پساب با آب کشاورزی را انجام داد و تصفیه خانه ها را احداث کرد، دولت تا

جایی که می توانست این وظیفه را بر دوش مردم استان گذاشت و در تامین اعتبار بر م لطفی کرد، ۱۰ سال است که طر ح های مختلف برای انتقال آب از فرا حوز به مطرح می شود، اما هیچ کدام هنوز به سر انجام نر سیده اند و باید به صراحت گفت که دولت با بحران آب مشهد شوخی بودجه ای داشته و دارد. ۸۵ درصد آب استان در بخش کشاورزی مصرف می شود و حد بهره وری آب در این بخش که امنیت غذایی استان را به دوش می کشد، پایین است. دولت بیش از یک دهه پیش اعلام کرد که باید این بخش را به سوی استفاده از آبیاری های نوین و مکانیزاسیون پیش برد، اما دریغ از حمایت جدی و تامین اعتبار.

در پروژه های ریلی هم چنین وضعیتی داریم. در حوز زیارت و جوجه زیارت، در حوز سهامان دهی پر جمعیت ترین حاشیه شهر کلان شهر های کشور هم وضعیت بهتر از دیگر حوز هان نیست. در واقع باید به صراحت بیان کرد که خراسان رضوی به رغم نام بر گزش به لحاظ زیر ساختی جزو استان های کم بر خور دار و ضعیف است. در مقابل برخی از استان ها به دلیل پیگیری های اعمال نفوذ به برخی این که در بیشتر پروژه های زیر ساختی بعد از استان خراسان رضوی شروع به کار کردند، اما امروز عمده پروژه های زیر ساختی آن ها به بهره برداری رسیده یا چندین برابر جلوتر از استان خراسان رضوی هستند و اسفناک است که بگوئیم سهم این استان ها از بودجه های عمرانی و زیر ساختی حداقل در حوز آب چند برابر استان خراسان رضوی است یا به لحاظ از آراهی یا حتی خطوط ریلی به رغم این که تا دهه پیش هم تراز خراسان رضوی بوده اند، اما امروز چندین برابر این استان به لحاظ زیر ساختی

این مقدمه لازم الذکر بدین دلیل بوده که بگوئیم در این ۱۰ سال همواره عدالت بودجه ای، در لویح و قوانین بودجه رعایت نشده و هر چه دولت وعده داد کمتر تحقق پیدا کرده است. در طول این ۱۰ سال رسانه های استان و به خصوص روزنامه خراسان با بررسی لایوح بودجه سهم این استان از اعتبارات عمرانی پروژه های روی زمین مانده و زیر ساختی را ارزیابی و یک مطالبه عمومی را برای جبران کم مهری دولت از طریق مجلس مطرح می کرد، یعنی زمانی که دولت لایحه بودجه را تحویل مجلس می داد، روزنامه خراسان وضعیت اعتبارات عمرانی بخش های مختلف مانند پروژه های زیر ساختی آزادراهی و ریلی و آبی و بودجه زیارت و حاشیه شهر مشهد را که جزو عمده ترین مطالبات بوده، بررسی و در غالب گزارش های مطالبه پیگیرانه منتشر می کرد و به لطف همین گزارش های پیگیرانه خراسان و دیگر رسانه های استان، نمایندگان مجلس بخشی از این کم مهری دولت را جبران می کردند یا بودجه ها ایا حیا می شد یا افزایش پیدای کرد تا کمی به عدالت بودجه ای سالانه نزدیک تر شویم، هر چند هنوز فاصله فرسنگ هاست.

اصلاح قانون و عدم انتشار پیوست های لایحه بودجه

اما امسال وضعیت به گونه ای دیگر رقم خورد. دولت در آذر ماه بودجه را تحویل مجلس داد، اما پیوست های آن منتشر نشده است. در واقع امروز که کلیات

بودجه را مجلس مصوب کرد، کسی نمی داند وضعیت اعتبارات عمرانی پروژه های استانی و ملی چگونه رقم خورده است. در مقابل برخی بر اساس اعلام مجلس امسال با اصلاح ماده ۱۸۲ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که مربوط به تقدیم لایحه بودجه دولت به مجلس است، و آل به گونه ای دیگر رقم خورده است و بر اساس اصلحیه این ماده که در ۱۴ دی ماه سال گذشته به تصویب مجلس رسیده، لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ در دو بخش تقدیم مجلس می شود طوری که در ابتدا بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور مشتمل بر هفت فصل شامل احکام سقف منابع، سقف در آمد و تر از عملیاتی سقف واگذاری دارایی های سرمایه ای، سقف واگذاری دارایی های مالی، منابع هدفمند سازی راهانه ها و مفروضات پیش بینی منابع و مصارف بودجه توسط دولت تقدیم مجلس می شود و مهلت مجلس برای رسیدگی به بخش اول؛ از زمان وصول حداکثر دو ماه است. پس از اتمام رسیدگی بخش اول لایحه بودجه، مصوبه مجلس به شورای نگهبان ارسال و پس از تایید آن شورا به دولت ابلاغ می شود.

در بخش دوم لایحه بودجه که مربوط به جداول تفصیلی بودجه است در واقع جداول پیوستی با اولویت رسیدگی به جداول مربوط به منابع بودجه عمومی دولت و منابع و مصارف دستگاه ها و نهادهای مذکور، به تفکیک بر نامه های عملیاتی آن ها مورد رسیدگی قرار می گیرد.

به زبان ساده لایحه بودجه ۱۴۰۳ این گونه تصویب می شود که مجلس در بخش اول که در آمدها و هزینه های کلان، در قالب تبصره ها و جداول کلان است به تصویب می ساند و بعد از تصویب مجلس بخش اول بودجه که صورت های کلان بودجه است، به تصویب شورای نگهبان رسیده و به دولت ابلاغ می شود. این یعنی، در این مرحله مجلس تنها به صورت های کلان بودجه کار دارد و موضوع های اساسی و مهمی که در طول سال های گذشته مورد بررسی و پیگیری قرار می گرفت، را ارزیابی نخواهد شد، یعنی دولت اعتبارات هزینه ای و عمرانی کلان بودجه ۱۴۰۳ را بدون جزئیات استانی و پروژه ها و طر ح ها که تا پیش از این انتشار عمومی پیدای کرد، تقدیم مجلس می کند و نمایندگان آن را به تصویب می رسانند.

اعداد و ارقام جداول کلان چه می گویند؛ دولت

در آمدهای مالیاتی خود را در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نسبت به ۱۴۰۲ حدود ۵۰ درصد شدداده و عملاً جمع در آمدهای خود را ۴۲ درصد افزایش داده که باتوجه به نرخ تورم ۴۰ درصد تا حدی قابل پذیرش است، اما دولت واگذاری دارایی های سرمایه ای خود را در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نسبت به ۱۴۰۲ کاهش داده و در مقابل سایر واگذاری های مالی را که عمدتاً مربوط به اوراق و استقراض است، ۵۲ درصد افزایش داده، یعنی دولت در آمدهای خود را از بخش فروش اموال به استقراض و افزایش در آمدهای مالیاتی شیفث داده است.

اما آن چه در این گزارش حائز اهمیت است، نحوه هزینه کرد در آمد و منابع دولت در بودجه ۱۴۰۳ است. این بخش که به مصارف بودجه معروف است، مشخص می کند که دولت چه میزان از در آمدهای خود را می خواهد در بخش اعتبارات هزینه ای که همان حقوق و مزایا و هزینه های دولتی است، صرف چه میزان از این مصارف را می خواهد در بخش عمرانی هزینه کند. در واقع بخش مصارف دولت مشخص می کند دولت در نظر دارد چه میزان اعتبارات عمرانی برای اجرا و تکمیل طر ح های عمرانی در نظر بگیرد.

● **رشد صفر اعتبارات عمرانی بدون توجه به تورم** طبق جدول شماره ۵ مربوط به سقف مصارف عمومی دولت در سال ۱۴۰۳ دولت اعتبارات هزینه ای بعد ۱۴۰۳ را نسبت به سال گذشته حدود ۲۰ درصد افزایش داده که با توجه به نرخ تورم ۴۰ درصد این موضوع جای تأمل دارد که البته باتوجه به این که دولت مصر است که حقوق ۱۸۱ درصد افزایش دهد، این عدد قابل توجیه است، اما مجلس به عدد ۱۸ درصد پاسخ منفی داده. اما آن چه در این جدول اهمیت بسیار دارد، مربوط به اعتبارات عمرانی است. دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای را ابعاد ۳۷۵ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته که این عدد نسبت به اعتبارات سال ۱۴۰۲ هیچ تغییر نکرده و میزان رشد این اعتبارات «صفر» در نظر گرفته شده است. این یعنی دولت بدون توجه به وضعیت تورم، بدون توجه به افزایش سرسام آور هزینه های تمام شده پروژه ها و نرخ تعدیل بدون توجه به این که بخش عمده پروژه های عمرانی استان ها به خصوص

استان خراسان رضوی از عقب ماندگی جدی برخوردار است و تشنه اعتبار است، بودجه عمرانی کل کشور ا بدون یک ریال افزایش مانند اعتبارات سال گذشته پیشنهاد داده است.

دولت همچنین برای پرداخت بدهی های خود ۲۸۲ هزار میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته که نسبت به سال گذشته رشد ۴۲ درصدی داشته است، یعنی در سال آید به بخش عمده از مصارف خود را صرف تسویه بدهی های خود خواهد کرد و اعتبارات عمرانی را افزایش نداده که البته عنوان می شود دولت اجرا و تعریف هر گونه پروژه جدید را ممنوع کرده است با این حال تکمیل همین پروژه های روی زمین مانده با نرخ تورم و هزینه های تمام شده فعلی و بدون افزایش اعتبارات عمرانی غیر ممکن است.

دست خالی نمایندگان و اصحاب رسانه از نحوه هزینه کرد اعتبارات عمرانی

اما آن چه در این جا حائز اهمیت است و در این گزارش بر آن اشاره داریم، این است که بر خلاف سال های گذشته، دولت پیوست های هزینه کرد و نحوه تخصیص اعتبارات عمرانی لایحه بودجه را بر اساس صوبه مجلس تقدیم نمایندگان نکرده ، یعنی نمایندگان بدون این که بدانند این اعتبارات بناسد در کدام بخش ها و چه پروژه هایی هزینه کرد شوند، باید آن را مصوب کنند در حالی که در سال های گذشته هم نمایندگان و هم اصحاب رسانه از پیوست ها و نحوه هزینه کرد اعتبارات عمرانی دولت مطلع می شدند و بر اساس آن مطالبه یا اولویت بندی می شد. در واقع تمام چانه زنی نمایندگان و پیگیری های ابرسحاب رسانه به خصوص روزنامه خراسان در زمان بررسی لایحه بودجه مربوط به نحوه هزینه کرد اعتبارات عمرانی دولت در سال آتی است که اگر از عدالت بودجه ای یا اولویت های تعریف شده و وعده های دولت فاصله داشته باشد، بتوان در خلال رسیدگی به لایحه در کمیسیون های مجلس آن را اصلاح کرد، اما امسال نه تنها اعتبارات عمرانی تغییر پیدا نکرده است، بلکه نحوه هزینه کرد آن هم مشخص نیست و عملاً دست نمایندگان و اصحاب رسانه برای پیگیری و چانه زنی بودجه ای را بر نزدیک کردن هزینه کرد ها به عدالت بودجه ای خالی است.

تصویب سر بسته اعتبارات عمرانی مانند جعبه سیاه

اما ما چرا به این جا ختم نمی شود و شاید بیان شود که بعد از این که مجلس و شورای نگهبان بخش اول بودجه را به تصویب رسانند، بخش دوم که مربوط به جداول و پیوست هاست بر اساس آن توسط دولت و تنظیم و تقدیم مجلس شود. اما در این جا دو تفاوت مشخص وجود دارد. ابتدا این که در سال های گذشته نمایندگان مجلس پیوست های هزینه کرد دولت را بررسی می کردند و اگر لازم بود بر اساس اولویت ها و قوانین بالادستی و برنامه های بالادستی سقف اعتبارات این بخش های مختلف را تغییر می دادند و جایه جایی می کردند و اگر لازم بود از آن طریق یا جایگزین کردن منابع حتی سقف اعتبارات عمرانی را هم تغییر دهند، اما امسال بدین گونه نیست به دو دلیل مهم؛ اول این که بخش اول بودجه

بعد از این که به تصویب شورای نگهبان رسید و به دولت ابلاغ شد، به هیچ عنوان قابل تغییر نیست.

سقف مصوب تغییر نمی کند

دوم این که دولت بر اساس آن چه در بخش اول بودجه به تصویب رسیده، اعتبارات عمرانی و هزینه کردهای خود را تنظیم و بخش دوم بودجه را تقدیم مجلس می کند، یعنی نمایندگان حتی اگر بخواهند نسبت به تغییر اعتبارات عمرانی در بخش دوم بودجه اقدام کنند، به لحاظ قانونی دستشان بسته است. همان طو ر که در اصلحیه ماده ۱۸۲ آیین نامه داخلی مجلس آمده «در این بخش فقط به ارقام و اعداد جداول بدون تفکیک کلیات و جزئیات رسیدگی می شود و هیچ قسمتی را می حه قابل بررسی و تصویب نیست و پیشتر ها نیز نباید مغایر قوانین جاری و مصوبه بخش اول باشد.»

این یعنی این که دولت پیوست های «اعتبار طر ح های تملک دارایی های سرمایه ای» را که شاخصه و شاکله اصلی بودجه هر ساله است و مربوط به اعتبارات عمرانی استان هاست، در بعد از تصویب بخش اول بودجه تنظیم می کند و به مجلس می دهد و نمایندگان قادر نخواهند بود کف و سقف این اعتبارات را تغییر دهند در حالی که سال های گذشته نمایندگان کلیه پیوست ها را در اختیار داشتند و با توجه به اولویت ها آن را تغییر می دادند یا جایه جایی می کردند. اما امسال تنها کاری که نمایندگان می توانند انجام دهند، جابه جا کردن اعتبارات است، یعنی اگر به طور مثال در حوز ه اعتبارات عمرانی بخش آب اولویت تأمین آب مشهد مقدس است، یا تکمیل پروژه های عمرانی حوز ه راه و امثال آن باید اعتبار استانی دیگر یا حوز ه دیگری را کسر کنند و به این بخش انتقال دهند که به نظر اجرایی کردن این موضوع غیر ممکن است، زیرا همه نمایندگان قطعاً اولویت خود را تأمین حداکثری اعتبارات عمرانی برای حوز ه های انتخابی خود در نظر گرفته اند و هیچ نماینده ای استانی حاضر نمی شود که اعتبارات پروژه های عمرانی خود را به استان یا پروژه دیگری تغییر دهد.

امکان تشدید اختلافات بین استان ها

این روبه قطعاً به اختلاف نظر و تشدید اختلافات بین نمایندگان استان ها و حتی اصحاب رسانه استان ها خواهد انجامید و اگر هم نمایندگان بخواهند به این اختلافات دامن نزنند، باید مانند سال های گذشته بتوانند سقف اعتبارات در بخش کلان بودجه تبصره های بودجه را تغییر دهند که امسال این کار غیر ممکن است، زیرا بخش اول بودجه ۱۴۰۳ تا آن زمان تبدیل به قانون شده و غیر قابل تغییر است یا مثلاً اعتبارات حوز ه آب اصفهان را به مشهد انتقال دهند یا اعتبارات حوز ه راه را به ریلی ببرند که این امر به نظر غیر ممکن است و عملاً نمایندگان بودجه ۱۴۰۳ را مانند جعبه سیاه مصوب و تبدیل به قانون کردند بدون این که بدانند نحوه هزینه کرد دولت در استان ها و طر ح ها و پروژه ها چگونه خواهد بود و بعد از آن که بخش دوم بودجه هم تقدیم مجلس شود، عملاً قابل تغییر نخواهد بود. به نظر می رسد نمایندگان مجلس باید فرآیند تحول و رسیدگی به لویح بودجه را به روال سابق باز گردانند.

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیئت موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی نیشابور مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بالمعارض آنان محرز و رای لازم صادر شده است، به شرح ذیل آگهی می شود:
املاک متقاضیان واقع در حوزه ثبتی نیشابور بخش ۲ پلاک ۲۲۵ اصلی (ب) باقیمانده ۹ فرعی ختم سمنه سادات اگراسی فرزند سید اسماعیل نسبت به (الف) غلامرضا، طاهره، طیبه و مدیقه شهرت همگی رضائی فرزندان عباسعلی برابر رای شماره ۱۴۰۲۶/۰۳/۰۵۵۰۲۰۵۳۹۰۲۴ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱/۱۰۹ م.الف، ۲۶۶۱ و موصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.
م.الف، ۲۶۶۱ و تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱/۰۲۴ م.الف، ۲۶۶۱ و تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱/۱۰۹ م.الف، ۲۶۶۱

غلامرضا حسنی عارفی- قائم مقام رئیس واحد ثبت اسناد و املاک نیشابور ۵۴۵۸۰

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیئت موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی نیشابور مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بالمعارض آنان محرز و رای لازم صادر شده است، برای اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می شود:
املاک متقاضیان واقع در حوزه ثبتی نیشابور بخش ۲ پلاک ۲۲۵ اصلی (ب) باقیمانده ۹ فرعی آگهی رضا رجبی فرزند محمدحسن نسبت به ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۱۸/۱ مترمربع خریداری از مالکان رسمی غلامعلی، غلامرضا، طاهره، طیبه و مدیقه شهرت همگی رضائی فرزندان عباسعلی برابر رای شماره ۱۴۰۲۶/۰۳/۰۵۵۰۲۰۵۳۹۰۲۴ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱/۱۰۹ م.الف، ۲۶۶۱ و موصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.
م.الف، ۲۶۶۱ و تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱/۰۲۴ م.الف، ۲۶۶۱ و تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱/۱۰۹ م.الف، ۲۶۶۱

غلامرضا حسنی عارفی- قائم مقام رئیس واحد ثبت اسناد و املاک نیشابور ۵۴۵۸۰